

מעורבות רוקחות קלינית בישיבות יחידת טיפולי בית במכבי שירותי בריאות מחוז דרום

דר' אביה אלמליח, דר' סופיה רבינוביץ, דר' אלונה חוטין, דר' מריה דביר, מגר' דוד יעקובוב, אלינור קסטון, מגר' ורד רב-הון
מכבי שירותי בריאות מחוז דרום

רקע

היחידה לטיפול בית במכבי שירותי בריאות מעניקה שירות טיפולי למטופלים מורכבים המרותקים לביתם שאינם נגישים לשירותי הרפואה האמבולטוריים. מטופלים אלו צורכים לרוב מספר רב של תרופות, ולעתים הטיפול התרופתי אינו בהלימה להנחיות הקליניות בחולים גריאטריים שבריריים כגון מניעת פוליפרמסי, שימוש נרחב בתרופות פסיכותרופיות, ואיזון יתר של סוכרת וכולסטרול. בנוסף קיימים שילובים תרופתיים לא מומלצים ומתן טיפול מניעתי שלא בהלימה למצבם התפקודי ולתוחלת החיים. בכדי לסייע לצוותי היחידה, הוחלט לצרף רוקח/ת קלינית לישיבות הצוות.

מטרות

- הערכת הטיפול התרופתי במטרה לשפר את איכות חיים ולהפחית סיכון לאשפוזים ותמותה
- צמצום בעיות תרופתיות
- התאמת יעדי איזון למחלות כרוניות בהתאם למצב התפקודי

שיטות

טרם ישיבת הצוות, רשימת המטופלים המועמדים לדיון מועברת לרוקח/ת הקלינית/ת המבצעת/ת בדיקת הטיפול התרופתי הקיים, רכישת תרופות, בדיקות דם ובדיקות עזר ולאחר מכן גיבוש המלצות. בפגישה המשותפת עם צוות היחידה, מועברות ההמלצות.

תוצאות

במשך כשנה, התקיימו 12 ישיבות ברחבי המחוז במהלכן נערכה בדיקה מקיפה של התיק הרפואי והטיפול התרופתי ב-66 מטופלים בגיל ממוצע של 80. בקרב 53 מטופלים (79%), נמצאו בעיות משמעותיות בטיפול התרופתי. בסה"כ ניתנו 232 המלצות, מתוכן 188 המלצות לשינויים בטיפול התרופתי. בממוצע נמסרו 4.4 המלצות למטופל. מעל כמחצית (54%) מההמלצות הרוקחיות התקבלו ובוצעו ע"י רופאי היחידה (טבלה מספר 1) ההמלצות הנפוצות ביותר היו הפסקת תרופה מיותרת, התאמת יעדי טיפול בקשישים, עדכון רשומות ותופעות לוואי. עיקר ההמלצות שהתקבלו ע"י הרופאים היו להתאמת מינון לתפקודים, הפניה לבדיקות משלימות, הפסקת תרופה שלא לצורך, עדכון רשומות והפסקת אינטרקציות (תרשים מספר 1)

מסקנות

שילוב רוקחים קליניים, תורם לאיכות הטיפול ומצמצם סיכון לבעיות ותופעות לוואי מתרופות בקרב קשישים שבריריים. התערבות זו עשויה לצמצם אשפוזים ולהפחית תמותה במטופלים בסיכון גבוה, ועל כן יש מקום להמשיך לבחון את התועלת הקלינית של שיתוף פעולה בין רופאי היחידה והרוקחים הקליניים למול מטופלים שלא בוצעה עבורם הערכה תרופתית. הרופאים מכירים בעזרתו של הרוקח הקליני בהפסקת תרופות מיותרות, התאמת מינונים ומניעת אינטרקציות מחד, אולם מנגד לא נמצאה הכרה זו גם ביכולת איזון יעדי המטופל הקשיש, כאשר ייתכן והכרה זה הינה משמעותית להצלחת שיפור איכות הטיפול במטופלים שברירים ומורכבים.

טבלה מס' 1 סיכום פעילות יעוץ רוקחי קליני בטיפול בית	
מספר ישיבות של טיפולי בית	12
מספר תיקי מטופלים שנבדקו	66
מספר תיקי מטופלים לגביהם ניתנו המלצות לשינוי תרופתי	53
סה"כ מספר המלצות שניתנו	232
סה"כ מספר המלצות ברות יישום שניתנו	188
מספר ממוצע של המלצות פר תיק	4.4
מספר המלצות שבוצעו ע"י הצוות הרפואי	102
אחוז המלצות שבוצעו	54%

